

חוק הערבות, התשכ"ז-1967¹

פרק א': הוראות כלליות

(תיקון התשנ"ב)

1. (א) ערבות היא התחייבותו של אדם לקיים חיובו של אדם אחר כלפי אדם שלישי.
(ב) הערבות יכול שתהיה לחיוב, כולו או מקצתו, קיים או עתיד לבוא, מתחדש או מותנה, קצוב או בלתי־קצוב.
2. אין ערבות אלא לחיוב בר־תוקף.
3. הערבות נוצרת בהסכם בין הערב לבין הנושה או בהתחייבותו של הערב שהודעה עליה ניתנה לנושה; ואם היתה הערבות על פי צו של רשות - משנמסר כתב הערבות לרשות.
4. (א) אין הערב חב ביותר מחיובו של החייב ולא בחמור ממנו.
(ב) הערב חב גם בריבית, בהוצאות ובדמי־נזק שנתחייב בהם החייב בשל החיוב הנערב, ודינם של כל אלה כדין החיוב הנערב; והוא כשאין כוונה אחרת משתמעת מן הערבות.
(ג) היה היקף הערבות מוגבל, אין הערב חב אלא בתחום־ערבותו.
5. (א) הוקטן החיוב הנערב, על פי הסכם בין החייב לבין הנושה או על פי ויתור של הנושה, מופטר הערב במידה שהופטר החייב.
(ב) הוגדל החיוב הנערב, על פי הסכם בין החייב לבין הנושה, אין הדבר משנה בחיובו של הערב.

מהות הערבות

סייג לערבות

יצירת הערבות

תחומה של הערבות

שינוי בחיוב

1. ס"ח 496, התשכ"ז (21.4.1967), עמ' 46.
תיקונים: ס"ח 1390, התשנ"ב (24.3.1992), עמ' 144 (ראה הוראות תחילה ומעבר בעמוד 15631 להלן);
ס"ח 1637, התשנ"ח (14.11.1997), עמ' 2 (תחילת התיקון, המחליף את פרקים ב' ו' ר"ג לחוק - ביום 1.6.1998. על התחייבויות לשיפוי וחוזי ערבות שנכרתו לפני תחילתו של חוק זה יוסיף לחול החוק הקודם.

(ג) חל בחיוב הנערב שינוי אחר, על פי הסכם בין החייב לבין הנושה, משתנה חיובו של הערב לפי השינוי, אולם הברירה בידי הערב -
(1) למלא ערבותו ללא שינוי, אם ניתן לעשות כן;
(2) לבטל ערבותו אם השינוי היה שינוי יסודי הפוגע בזכויות הערב.

הפטר הערב

6. (א) גרם הנושה לאי־מילוי החיוב הנערב, מופטר הערב.
(ב) גרם הנושה לפקיעת ערובה שניתנה להבטחת החיוב הנערב ונגרם על ידי כך לערב נזק, מופטר הערב כדי סכום הנזק.

טענות הגנה

7. (א) כל טענה שיש לחייב כלפי הנושה בקשר לחיובו עומדת גם לערב.
(ב) התיישנה התביעה נגד החייב, מתיישנת גם התביעה נגד הערב, אם לא התיישנה לפני כן.

אחריות הערב

8. הערב והחייב אחראים כלפי הנושה יחד ולחוד, אולם אין הנושה רשאי לדרוש מן הערב מילוי ערבותו בלי שדרש תחילה מן החייב קיום חיובו, אלא באחת הנסיבות האלה:
(1) הערב ויתר על הדרישה מן החייב;
(2) ניתן נגד החייב צו קבלת נכסים או צר־פירוק;
(3) החייב מת או נמצא מחוץ לישראל או שמתן הדרישה כרוך בקשיים מיוחדים.

זכות הערב לחזור על החייב

9. זולת אם ניתנה הערבות שלא בהסכמת החייב, זכאי הערב לחזור על החייב ולהיפרע ממנו מה שנתן למילוי ערבותו, בתוספת הוצאות סבירות שהוציא לרגל הערבות וריבית בשיעור המלא לפי חוק פסיקת ריבית, התשכ"א-1961, מיום מילוי הערבות או מיום ההוצאות.

סייג לזכות הערב לחזור על החייב

10. (א) הערב לא יהיה זכאי לחזור על החייב במידה שהוא היה עשוי להיות מופטר על ידי טענה שעמדה לחייב כלפי הנושה בקשר לחיובו והטענה היתה ידועה לערב ולא התגונן בה; ובלבד שזכות הערב לחזור על החייב אינה נפגעת אם עשה כאמור בסעיף 5(ג)1.

(ב) הוראות סעיף־קטן (א) לא יחולו אם הערב מילא את ערבותו לאחר ששלח לחייב הודעה על כוונתו לעשות כן ונתן לו זמן סביר לפנות לבית־המשפט.

11. לערב יהיו, לפני שמילא ערבותו, אותם הסעדים להבטחת זכותו לחזור על החייב הנתונים לנושה להבטחת חוב שטרם הגיע זמן פרעונו. **דין הערב לפני שמילא ערבותו**
12. היה החיוב הנערב מובטח גם בשעבוד נכס של החייב, יעבור השעבוד לזכות הערב, לאחר שמילא ערבותו, להבטחת זכותו לחזור על החייב, ועל נותן השעבוד והנושה לעשות, לפי דרישת הערב, את הפעולות הדרושות כדי שכוחה של ההעברה יהיה יפה לכל דבר; והכל במידה שאין הדבר פוגע בזכויות הנושה. **שעבוד נכס של החייב**
13. שנים או יותר שערבו חיוב אחד, אם במאוחד ואם בנפרד, יהיו אחראים יחד ולחוד; ואם היה היקף הערבויות שונה, יהיו אחראים כאמור בתחום הערבות המשותפת; והכל כשאין כוונה אחרת משתמעת מן הערבויות. **ריבוי ערבים**
14. נתן אדם לנושה התחייבות למילוי ערבותו של ערב, יהא דין ערבותו של הערב כלפי הנושה כדין חיוב נערב הן לענין היחסים בין אותו אדם לבין הנושה והן לענין היחסים בינו לבין הערב. **ערב בעד ערב**
15. (א) ניתנה ערבות לחיוב עתידי לבוא רשאי הערב, כל עוד לא נוצר החיוב הנערב, לבטל ערבותו על ידי מתן הודעה בכתב לנושה, אולם עליו לפצות את הנושה בעד הנזק שנגרם לו עקב הביטול. **ביטול ערבות לחיוב עתידי לבוא**
- (ב) ניתנה ערבות כאמור בהסכמת החייב וביטל הערב ערבותו בלי שנתן לחייב הודעה על כך זמן סביר מראש, על הערב לפצות את החייב בעד הנזק שנגרם לו עקב אי־מתן ההודעה.
16. התחייבות של אדם לשפות נושה בשל אי־קיום חיובו של חייב כלפי הנושה, כשהתחייבות אינה בבחינת ערבות, יחולו עליה סעיפים 3, 9, 11 ו־12, בשינויים המחוייבים לפי הענין. **התחייבות לשיפוי**
17. ערבות לחיוב שתקפו פגום רק מבחינת כשרותו או ייצוגו של החייב יראוה כהתחייבות לשיפוי; על התחייבות לשיפוי בשל אי־קיום חיוב כאמור לא יחולו סעיפים 9, 11 ו־12. **ערבות או התחייבות לשיפוי בשל חיוב פגום**
- פרק ב': ערבות של ערב יחיד**
18. הוראות פרק זה יחולו על ערבות שנתן ערב יחיד לנושה, יהא כינויה אשר יהא, לרבות התחייבות לשיפוי. **תחולה (תיקון התשנ"ח)**

19. בפרק זה -

"נושה" - מי שמתן הלוואות הוא במהלך עסקיו הרגיל, אף אם אינו עיסוקו העיקרי;

"ערב יחיד" - מי שאינו תאגיד, ולמעט בן זוג של החייב או שותפו של החייב, בין בשותפות רשומה ובין בשותפות שאינה רשומה; היה החייב תאגיד, לא ייחשב כערב יחיד גם מי שהוא בעל ענין בתאגיד; לענין זה, "בעל ענין בתאגיד" - כהגדרת "בעל ענין" בתאגיד, בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968;

"ערב מוגן" - אחד מאלה:

(1) ערב יחיד, שבחוזה הערבות בינו לבין הנושה נקוב סכום שאינו עולה על 189,311.66 שקלים חדשים;

(2) ערב יחיד, שבחוזה הערבות בינו לבין הנושה נקוב סכום שאינו עולה על 1744,263.82 שקלים חדשים, ובלבד שהחויב הנערב נועד לרכישת זכויות בדירה המיועדת למגורי החייב, ילדיו הבגירים או הוריו.

20. (א) הסכומים הנקובים בהגדרה "ערב מוגן" בסעיף 19 יעודכנו ב-1 בינואר וב-1 ביולי של כל שנה (להלן - יום העדכון), לפי שיעור עליית המדד החדש לעומת המדד היסודי; ואולם יום העדכון הראשון יהיה ביום ג' באדר התשנ"ח (1 במרס 1998).

(ב) לענין סעיף זה -

"מדד" - מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה;

"המדד החדש" - המדד שפורסם לאחרונה לפני יום העדכון;

"המדד היסודי" - המדד שפורסם לאחרונה לפני יום העדכון הקודם, ולענין יום העדכון הראשון - המדד שפורסם בחודש יולי 1997.

21. (א) ערב יחיד ערב רק לסכום הנקוב בחוזה הערבות ולתוספות כמפורט בסעיף 25.

(ב) לא נקוב בחוזה הערבות סכום קצוב - פטור ערב יחיד מערבותו.

1. הסכומים בהגדרת "ערב מוגן" יעודכנו לאחרונה ב"פ 6773, התשע"ד, עמ' 4502, החל ביום 1.1.14.

22. (א) נושה יגלה לערב יחיד, לפני כריתת חוזה הערבות, את כל הפרטים הבאים, כפי שנקבעו בחוזה שבינו לבין החייב:

- (1) הסכום הנקוב בחוזה שבין הנושה לבין החייב (להלן – הקרן);
- (2) שיעור הריבית השנתי, בחישוב המביא בחשבון ריבית דריבית בהתאם למועד הפרעון;
- (3) תקופת החיוב, סכומי הפרעון של הקרן ושל הריבית ומועדי הפרעון;
- (4) היתה הריבית משתנה – שיעור הריבית בעת כריתת החוזה בהתחשב בריבית דריבית בהתאם למועד הפרעון בעת כריתת החוזה, ודרך השינוי;
- (5) היות הקרן או הריבית צמודות, ובסיס ההצמדה;
- (6) תוספות שנקבעו לפי סעיף 25(א)(4);
- (7) שיעור ריבית בשל איחור בפרעון וכן כל תשלום שיחויב בו החייב בשל אי קיום החיוב הנערב.

(ב) נושה יגלה לערב יחיד, לפני כריתת חוזה הערבות, בנוסף לפרטים לפי סעיף קטן (א) את הפרטים הבאים:

- (1) היות הערב ערב יחיד או ערב מוגן;
 - (2) מספר הערבים וחלקו היחסי של הערב בחיוב;
 - (3) היות הערבות ערבות לחיוב קיים או לחיוב המחליף חיוב קיים;
 - (4) שיעור הריבית כמשמעותה בסעיף 25(א)(2).
- (ג) גילוי הפרטים המפורטים בסעיף קטן (א)(1), (3) ו-(4), יהא כפי שהם מעודכנים למועד כריתת חוזה הערבות.
- (ד) גילוי הפרטים שבסעיף קטן (א) לגבי ערבות לחיוב עתיד לבוא, יהא כפי שהם ידועים לנושה בעת כריתת חוזה הערבות או כפי שניתן לקבוע אותם במועד האמור.

23. (א) לא גילה הנושה לערב יחיד את הפרטים המפורטים –

- (1) בסעיף 22(א)(1) – פטור ערב יחיד מערבותו אם בעת כריתת החוזה היה פער משמעותי בין סכום הערבות לסכום ההלוואה;
- (2) בסעיף 22(א)(2) – ימלא ערב יחיד את ערבותו לפי שיעור הריבית המינימלי המקובל בחוזים מאותו סוג;

(3) בסעיף 22(א)4 - ימלא ערב יחיד את ערבותו לפי שיעור הריבית המינימלי המקובל בחוזים מאותו סוג;
(4) בסעיף 22(א)3, (5), (6) או (7) ובסעיף 22(ב)2 - ימלא ערב יחיד את ערבותו לפי אומד דעתו בעת כריתת חוזה הערבות;
(5) בסעיף 22(ב)1, (3) או (4) - פטור ערב יחיד מערבותו.
(ב) הוכיח הנושה שערב יחיד ידע פרט מהפרטים הקבועים בסעיף 22, לא יחול סעיף קטן (א) בכל הנוגע לאותו פרט.

24. (א) נושה העומד לחתום על חוזה ערבות עם ערב יחיד, ימסור לו העתק מהחוזה ויתן לו הזדמנות סבירה לעיין בו לפני חתימתו, וכן ימסור לו העתק חתום לאחר החתימה.
(ב) נושה ימסור לערב יחיד, לפי בקשתו, העתק מהחוזה שבין הנושה לחייב.

מסירת העתק
מהחוזה
(תיקון התשנ"ח)

25. (א) ערב יחיד ערב, בנוסף לסכום הנקוב בחוזה הערבות, רק לתוספות אלה:

תוספות לסכום
הערבות
(תיקון התשנ"ח)

(1) הפרשי הצמדה וריבית שלא יעלו על המוסכם בין הנושה לבין החייב;

(2) ריבית בשל איחור בפרעון, ובלבד שלא יעלה שיעורה על ארבע נקודות אחוז מעל הריבית שנקבעה בחוזה שבין הנושה לבין החייב באין איחור בפרעון (להלן - ריבית מקורית); היתה הריבית המקורית ריבית משתנה, ייעשה החישוב על פי אותה ריבית כפי שינוייה מעת לעת, בתוספת שלא תעלה על ארבע נקודות אחוז על שיעור הריבית המקורית;

(3) הוצאות שקבע בית המשפט או ראש ההוצאה לפועל;

(4) תוספת שיקבע שר המשפטים בהתייעצות עם נגיד בנק ישראל.

(ב) ערב יחיד יהיה חייב בתוספת המפורטת בסעיף קטן (א)2 רק עבור התקופה שלאחר תום 15 הימים מיום שקיבל את ההודעה על אי קיום החיוב כאמור בסעיף 26.

26. (א) לא קיים החייב את חיובו, יודיע על כך הנושה לערב יחיד תוך 90 ימים מיום שהיה על החייב לקיים את החיוב; לא הודיע כאמור, יופטר הערב בדי הנזק שנגרם לו בשל כך.

הודעה על איקיום
(תיקון התשנ"ח)

(ב) בהודעה כאמור בסעיף קטן (א), יפרט הנושה את תוכן הוראות סעיף קטן (ד)(2) ו-(3) ואת תוכן של הוראות סעיפים 27 ו-29.

(ג) שר המשפטים רשאי, בהתייעצות עם נגיד בנק ישראל, לקבוע סוג וסכום של חיובים שלגביהם פטור הנושה מלהודיע לערב על אי-קיום החיוב כאמור בסעיף קטן (א).

(ד) (1) ביקש נושה להעמיד לפרעון מוקדם הלוואה לפרעון בתשלומים, בשל איחור בפרעון, יודיע על כך לערב יחיד לפחות 15 ימים מראש; לא הודיע הנושה כאמור, לא יהיה הערב היחיד חייב בפרעון המוקדם.

(2) הודיע הערב היחיד על רצונו לפרוע את ההלוואה בתשלומים, רשאי הוא לפרוע את ההלוואה בהתאם לתנאי ההלוואה ולתנאי פריסת התשלומים כפי שנקבעו בחוזה שבין הנושה לחייב, וזאת מבלי לגרוע מזכויותיו כערב מוגן.

(3) לא הודיע הערב היחיד על רצונו לפרוע את ההלוואה כאמור בפסקה (2) תוך 15 ימים מיום שקיבל את ההודעה של הנושה כאמור בפסקה (1), יהיה הנושה רשאי להעמיד את ההלוואה לפרעון מוקדם.

(ה) הודעה של נושה לפי סעיפים קטנים (א) ו-(ד)(1) תישלח בדואר רשום לפי המען שמסר הערב לנושה; דרך מסירת הודעה של ערב יחיד לפי סעיף קטן (ד)(2) תיקבע בתקנות.

27. (א) לא תוגש תובענה נגד ערב מוגן אלא לאחר שנתקיימו שניים אלה:

(1) ניתן פסק דין נגד החייב;
(2) יושב ראש ההוצאה לפועל אישר שעל מנת להיפרע מהחייב, ננקטו כל הליכי ההוצאה לפועל, לרבות הליכים למימוש משכנתה על דירת מגורים או למימוש משכון על זכויותיו בדירת מגורים והכל כשהם סבירים בנסיבות הענין.

(ב) על אף הוראות סעיף קטן (א), ניתן להגיש תובענה נגד ערב מוגן למילוי ערבותו אם התקיים אחד משני הסייגים הבאים:

(1) החייב נפטר, הוכרז פסול דין, ניתן נגדו צו כינוס נכסים או יצא מן הארץ לצמיתות; היה החיוב מובטח במשכנתה או במשכון, לא יחול סייג זה אלא אם כן קבע בית המשפט או ראש ההוצאה לפועל, לפי הענין, שנעשו מאמצים סבירים לאיתור החייב או למימוש המשכנתה או המשכון;

תובענה מהחייב
תחילה
(תיקון התשנ"ח)

(2) היה החייב תאגיד - ניתן נגדו צו כינוס נכסים או צו פירוק.
(ג) הוגשה תובענה נגד חייב, ימסור הנושה הודעה לכל ערב מוגן, והוא יהיה רשאי להצטרף להליך.
(ד) לענין סעיף זה, "הגשת תובענה" - לרבות דרישה לתשלום החוב, כולו או מקצתו, קיזוז, או מימוש כל סעד שיש לנושה כלפי הערב המוגן.

28. מילא ערב מוגן את ערבותו, כולה או מקצתה, יהא דינו כדין הנושה לענין הליכי גביית החוב מאת החייב שבהם פתח הנושה, והוא יהיה רשאי להמשיך בהליכים אלה.

חזרה אל החייב
(תיקון התשנ"ח)

29. (א) ערבים מוגנים יהיו חייבים כלפי הנושה בחלקים שווים.
(ב) היו לאותו חוב גם ערבים שאינם ערבים מוגנים, יחושב חלקו של כל ערב מוגן לפי מספרם של כלל הערבים.

ריבוי ערבים
(תיקון התשנ"ח)

(ג) היה הסכום הנקוב בחוזה הערבות של ערב מוגן נמוך מחלקו לפי סעיפים קטנים (א) או (ב), לא יהא אותו ערב חב מעבר לסכום הנקוב בחוזה ערבותו; אין בהוראה זו כדי להשפיע על חלקם של יתר הערבים.

30. אין בהוראות פרק זה כדי לגרוע מהוראות סעיף 4(א).

תחום ערבותו של
ערב יחיד
(תיקון התשנ"ח)

31. הוראות פרק זה יחולו על אף האמור בסעיף 57 לפקודת השטרות.

עדיפות
(תיקון התשנ"ח)

32. על אף האמור בכל דין, בערבות לפי פרק זה, התניה על הוראות הפרק ועל סעיפים 5, 6, 7, 11 ו-12 שאינה לטובת ערב יחיד - בטלה.

אי התנאה
(תיקון התשנ"ח)

פרק ג': הוראות שונות

33. חוק זה בא להוסיף על כל דין אחר ולא לגרוע ממנו.

שמירת דינים
(תיקון התשנ"ח)

34. שר המשפטים ממונה על ביצועו של חוק זה והוא רשאי, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, להתקין תקנות בכל הנוגע לביצועו, ובין השאר -
(1) לקבוע פרטים נוספים שעל הנושה לגלות לערב יחיד;
(2) לקבוע את דרכי הגילוי של פרטים שהנושה חייב לגלותם לערב יחיד לפי סעיף 22;

ביצוע ותקנות
(תיקון התשנ"ח)

- (3) לקבוע את דרך הצגת המידע האמור בסעיף 22(א)(3);
(4) לקבוע את התוספות שערב יחיד ערב להן לפי סעיף 25(א)(4);
(5) לקבוע פטור מהודעה לפי סעיף 26(ג);
(6) לקבוע הליכים למשך גביית חוב לפי סעיף 28.

לוי אשכול
ראש הממשלה

יעקב ש. שפירא
שר המשפטים

שניאור זלמן שזר
נשיא המדינה